

Verksamhetsberättelse med årsredovisning

PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

2021

Svenska kyrkan

VÄXJÖ STIFT
PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

Ett av 260 år

2018 kommer att gå till historien som det varmaste året på 260 år. Så många temperaturrekord slogs kanske inte men den rekordlånga perioden med höga temperaturer och avsaknaden av nederbörd var extrem, ett på 260 år. För förvaltningen som är nära knuten till primärproduktion i skog och jordbruk har detta haft och kommer få effekter.

De kortsiktiga effekterna var under sommaren en allvarlig betes- och foderbrist till djuren hos många av våra arrendatorer. Foderläget inför inställningsperioden såg mycket mörk ut, till slut kom regn, hösten var mild och uthållig vilket gjorde att en bra sistaskörd kunde bärgas på många håll. Spannmålsskördarna var i snitt 30-40 % av normalskörd och det togs 1-2 vallskördar färre än normalt. Det har tvingat fram import av foder från Europa, kompensation med grovfoder av lägre kvalitet, ökade kraftfoder-givor samt en ökad utslaktning av djur. På sikt kan utslaktningen göra att rekryteringen inför kommande år blir lägre och att foderläge och kvalitet sänker produktion och slaktvikter. Kort sagt pressar det ekonomin i en redan utsatt bransch.

För skogsbrukets del innebar torkan större plantavgångar än normalt och att produktionen med maskiner fick stå stilla under juni, juli samt delar av maj och augusti på grund av brandrisken. De höga temperaturerna, avsaknaden av nederbörd redan tidigt i maj och hela växtsäsongen fram till augusti gav på sina håll stora plantavgångar. Hjälpplaneringarna kom igång redan under hösten och är under kontroll och en stor del av produktionstappet i avverkningsarna kunde hämtas hem under hösten. Vi hade välsignelsen att bara drabbas av fem mindre brandtillbud, att jämföras med omfattande stora bränder över hela landet. Tidigt i augusti sågs de första tecknen på granbarkborreangrepp, också en effekt av vädret som gynnat deras livscykel. Vidare under hösten stod det allt klarare att vi stod inför en massinvasion av granbarkborrar som angrep och dödade torkstressade äldre granbestånd. Under hösten och vintern har stort arbete lagts på att inventera och avveckla skadad skog och vi har bra kontroll på nuvarande situation. Men det är med stor oro vi ser på kommande säsong med ytterligare uppförökning och angrepp, utan att vara allt för svart i profetian kommer barkborrarna säkert behandlas även i 2019 års bokslut.

Marknadsmässigt har 2018 varit ett mycket bra år för skogsförvaltningen med fortsatt stigande priser och obegränsad efterfrågan. En viss avmattning under de sista månaderna, mycket drivet av ett stort utbud av råvara men också av en allmän konjunkturförsvagning. Med en lapsus för vilka volymer granbarkborreangreppet i södra Sverige kommer resultera i, hur det kommer påverka utbudsläget samt den allmänna avsvälningen av konjunkturen gör prognosen för 2019 lite svårare. Underliggande finns ett ökat behov av råvara via den kraftiga utbyggnader av industrikapaciteten som

PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VÄXJÖ STIFT
BOX 527, 351 06 VÄXJÖ
TFN 0470-77 38 00
FAX 0470-77 38 92
BESÖKSADRESS: ÖSTRABO

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/VÄXJÖSTIFT
EGENDOMSNAMND.VAXJOSTIFT@SVENSKAKYRKAN.SE

VÄXJÖ STIFT
ORGANISATIONSNUMMER 07-252010-0062
BANKGIRO 5469-4989

PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VÄXJÖ STIFT
ORGANISATIONSNUMMER 829502-4189
BANKGIRO 515-6484

© SVENSKA KYRKAN, VÄXJÖ STIFT 2019
LAYOUT VÄXJÖ STIFT
FOTO VÄXJÖ STIFT
OMSLAGSFOTO NÄSSJÖ NÄSSJÖBYN 3:2
FOTO: KONRAD ROSANDER
UPPLAGA 350 EX
MILJÖ TRYCKT PÅ SVANENMÄRKT PAPPER AV SVANEN-
LICENSIERAT TRYCKERI. VÄXJÖ STIFTSKANSLI ÄR MILJÖ-
DIPLOMERAT ENLIGT SVENSKA KYRKANS MILJÖDIPLOME-
RING. SKOGSBRUKET ÄR FSC®- SAMT PEFC™ CERTIFIERAT.
LICENSNUMMER: FSC-C014110, PEFC/O5-22-17

Svenska kyrkan
VÄXJÖ STIFT
PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

gjorts de senaste åren samt en ökad användning av trä och fiberråvara. Skogsindustrin, både sågverk och massabruk gör rekordresultat, flera faktorer har samverkat, låg kronkurs, stark konjunktur, ökad träanvändning vid byggande och nya användningsområden av skogsråvaran har drivit på efterfrågan och färdigvarupriser. Genom vårt medlemskap i Södra skogsägarna kommer vi att få del av de mycket goda vinster skogsindustrin gjort under året, utdelningen blir 6,7 mnkr i efterlikvid, utdelning på insatser och insatsemissioner.

Det har inte varit ett bra år för fondkapitalet, den kapitalplacerade delen av prästlönetillgångarna. Börsen har haft ett oroligt år som avslutades med en kraftig nedgång. Med det regelverk som finns för värdering av kapitalet blir det ett nedskrivningsbehov på -7,5 mnkr och ett resultat på -0,9 mnkr.

Skogsförvaltningen har ett resultat på 60 mnkr, 13,6 mnkr bättre än budget. Mycket beroende på de höga virkespriserna som gällt under hela året. Avverkningen har varit 10 000 m³sk lägre än tillväxten så kalkylmässigt är resultatet ännu högre. Vi hade gärna avverkat något mer under året men granbarkborreläget komplicerade affärsläget och fördröjde verksamheten. Jordbruket har ett resultat på 2,6 mnkr, 1,5 mnkr lägre än budget. Större avskrivningar och ett ackumulerat behov av underhåll som utförts leder till att budgeterat resultat inte nås.

Sammantaget ger detta ett resultat för 2018 på 58 mnkr, 6,6 mnkr bättre än budget. Med en föreslagen utdelning på 57,3 mnkr blir den 200 kr per andel och 0,7 mnkr överförs till balanserade vinstmedel.

*Klas Gustavsson,
chef, enheten för
egendomsförvaltning*

*Ulf Carlsson,
ordförande egendomsnämnden*

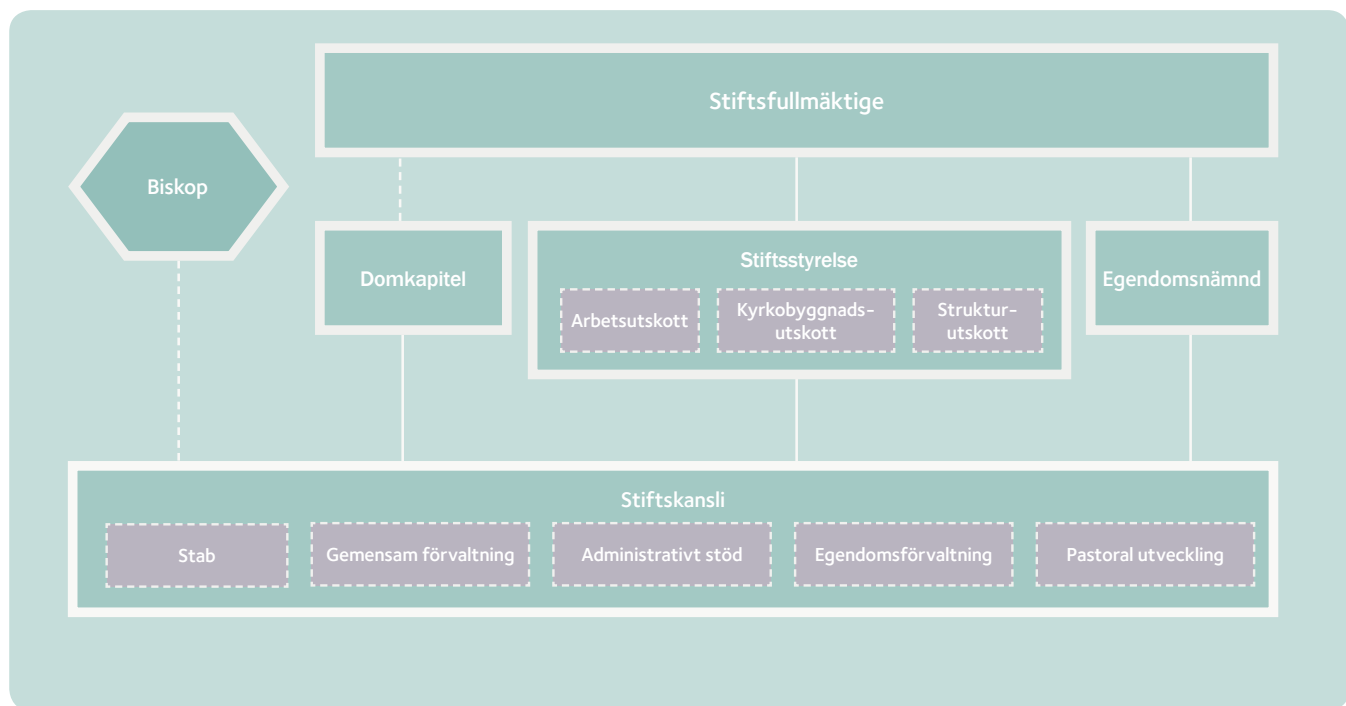

Innehåll

Växjö stifts organisation	4
Verksamhetsberättelse	5
Reportage: Biotophöjande åtgärder på Öland	12
Förvaltningsberättelse	14-21
Resultaträkning	22
Balansräkning	23
Eget kapital	25
Kassaflödesanalys	26
Tilläggsupplysningar	27
Revisionsberättelse	33
Utdelning av vinstmedel	37
Förtroendevalda/personal	39
Ordförklaringar	39

Växjö stifts organisation

Varje stift i Svenska kyrkan har ett stiftsfullmäktige. Ledamöterna väljs i kyrkovalet som äger rum vart fjärde år. Stiftsfullmäktige är det högsta beslutande organet. Vidare finns i stiftet en stiftsstyrelse, som är stiftsfullmäktiges beredande och verkställande organ och en fakultativ egendomsnämnd. I varje stift finns också ett självständigt domkapitel som är ett tillsynsorgan och en biskop med egna uppgifter.

Bergegöl på Mönsterås Gökshult 2:1

Verksamhetsberättelse 2018

Skogsbruket

Priser och efterfrågan på virke har varit enastående under större delen av 2018. Ser man på de mycket goda vinster sågverk och massabruk gjort under året ger det en bra bild av den högkonjunktur skogsnäringen befunnit sig i. Trots höga råvarupriser har industrin kunnat generera mycket goda vinstmarginaler. Både den inhemska marknaden och exportmarknaden för träprodukter har varit mycket stark. Exporten har förutom den stora efterfrågan fått draghjälp av en låg kronkurs.

För att utnyttja marknadsläget gjordes en första försäljning av rotposter under våren och sedan en till under tidig höst. I planeringen låg att göra ytterligare en försäljning före årsskiftet och några rotposter stämplades och gjordes klara för försäljning. När omfattningen av barkborreangreppen i södra Sverige klarnade under hösten, insåg både vi och industrin att riskerna var för stora med att låta de angripna träden stå kvar till kommande år.

Den egna avverkningsaktiviteten med framförallt gallringar under våren följde den avverkningsplan vi arbetar efter, i månadsskiftet maj/juni tvingades vi stänga ner all avverkning på grund av brandrisken. Vi kunde återuppta avverkningarna i augusti men

började redan då se de första barkborreskadorna vilket gjorde att gallringen minskade och vi började avverka skadad skog. Senare under hösten har i princip alla resurser lagts på att inventera och avverka den skog som fått skador.

Beroende på hur utvecklingen av barkborreangreppen varit och blir under 2019 kommer virkesflöden lokalt att påverkas och i sin tur avspeglade sig i prisutvecklingen. Vi såg en sättning av priserna under november-december som kopplar till ett stort utbud av råvara och förväntningar på ytterligare större flöden.

Beredskapsläget i förvaltningen var vid årsskiftet ett gott inventeringsläge, vi vet var skadorna är, vi har avverkningsresurser som täcker behoven och avtal som räcker för de volymer vi skattar kommer att falla ut.

Redan nu börjar en lageruppbyggnad av virkesråvara ske både på sågverk och på massaindustrier och det kan bli en överutbudssituation under våren. Utlastningen och försäljningen av färdigvara bromsade in för sågverken under hösten och priserna gick ned, massaindustrin har dock fortfarande både goda priser och bra avsättning.

Organisation

Organisationsmässigt gjordes en förändring under 2018 och vi arbetar nu med en distriktsindelning i tre distrikt. Vi kommer att ha den indelningen under tidsperioden som skogsbruksplanprojektet löper. Fyra av skogsarbetarna har fått utbildning och arbetar på heltid med att uppdatera våra skogsbruksplaner tillsammans med den tidigare distriktsskogvaktare som frigjordes vid omorganisationen.

Rekryteringen av ny skogvaktare till det västra distriktet är klar och finns på plats sedan maj 2018. I en övergångsperiod får han viss förstärkning som hjälper till med introduktionen.

Resultat

Med de goda virkespriser som varit under året och att merparten av de slutavverkningar som var planerade hann avverkas innan resurserna fick läggas över på barkborreavverkning är det skogliga resultatet högt, 60 mnkr (54,2). Slutavverkningen under året omfattar 116 000 m³fub vilket är 2 000 m³fub lägre än föregående år. Gallringavverkningen minskar rejält från föregående års 53 000 m³fub till 36 000 m³fub. Sänkningen beror på två faktorer, avverkningen av barkborreskadad skog samt de nya skötselplaner som tillämpas med färre gallringar. Att andelen gallringsavverkning minskat är också en av förklaringarna till att den totala avverkningskostnaden på 15,3 mnkr är 3,5 mnkr lägre än föregående år. Totalt har avverkningsvolymen under 2018 blivit 160 000 m³fub (186 000). Av dessa har 75 000 m³fub sålts som rotposter och den egna avverkningen omfattar 85 000 m³fub.

Tyvärr fick vi avbryta markberedningen i förtid på grund av brandrisken vilket resulterade i mindre plantering än planerat. Antalet satta plantor är däremot större vilket beror på att delar av vårens planteringar torkade bort men hjälpplanterades redan under hösten. Rönjningsaktiviteten var också lägre än planerat, istället prioriterades personalen till inventeringsarbetet. Totalt blev skogsvårdskostnaden därmed 12 mnkr, 2 mnkr lägre än 2017.

Sammanfattningsvis speglar driftsresultatet en mycket god virkeskonjunktur med höga prisnivåer som trots 26 000 m³fub lägre virkesförsäljning ger 5,8 mnkr bättre resultat jämfört med 2017.

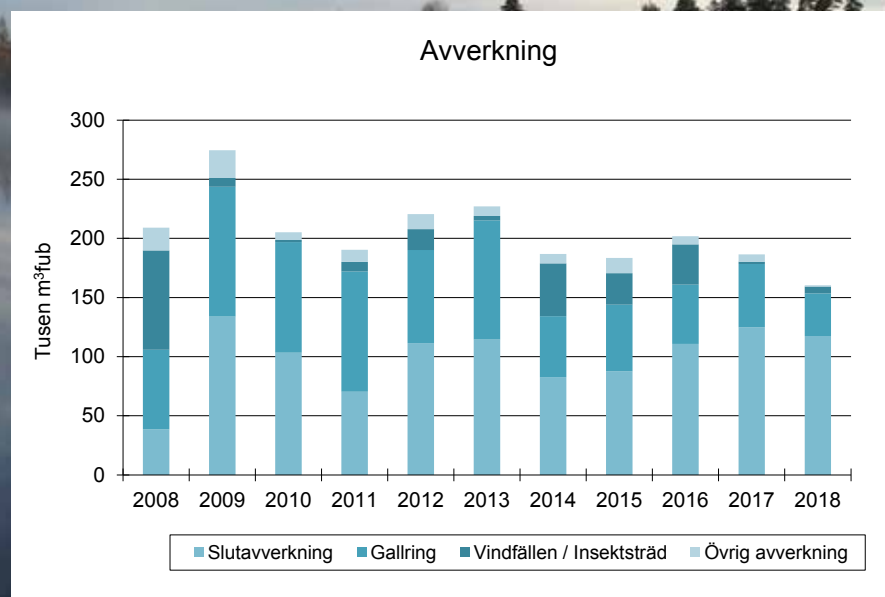
Samhällsbyggnad

Förvaltningen fortsätter arbetet med att ta fram mark för bostadsproduktion och industrimark. Ett mycket stort projekt, Tofta Sjöstad strax nordost om Växjö har under året tagit de första stegen i bygglovsprocessen. Det är ett stadsbyggnadsprojekt som om det blir av kommer att rymma över 2 000 bostäder och samhällsservice som förskolor och kommersiella byggnader. Bygglovsprocessen är ofta utdragen och många hänsyn ska tas och beaktas, det är inte osannolikt att det dröjer mer än fem år innan projektet börjar ta mer fasta former och ytterligare år innan den första byggnationen kan vara klar att starta. Projektet drivs i ett samarbete mellan två privata markägare, oss och kommunen. Prästlönetillgångarna äger nästan halva projektets byggbara areal. Andra samhällsbyggnadsprojekt vi är med och planerar är ett bostadsområde med ny förskola i Tävelsås. Vi har även visat intresse till Jönköpings kommun för att ge möjligheter till Bankeryd att växa med ett nytt större bostadsområde i sydvästlig riktning, tyvärr går processen långsammare där.

Uppdatering av skogsbruksplaner

Under året har uppdatering av förvaltningens skogsbruksplaner påbörjats, totalt har cirka 12 000 ha av 48 000 ha skog färdigställts. Skogliga uppgifter mäts och samlas in i fält, för att sedan registreras i karta och register. Skogsbruksplanen är ett viktigt redskap för förvaltningen för att planera och beställa skogsvård som plantering och rönjning. Den fungerar även som underlag för att hitta och planera avverkning som gallring och föryngringsavverkning.

Fyra skogsarbetare och en skogvaktare arbetar huvudsakligen med skogsbruksplaneprojektet, men omedelbara operativa behov på distrikten som till exempel stormskador eller insektsskador på skogen kan innebära att arbetstiden måste prioriteras annorlunda. Projektet kommer leda till att förvaltningen lyfter kompetensen hos skogsarbetarna, skogvaktarna kommer få tillgång till aktuellt och bra planeringsunderlag för skogsvård och avverkning, samtidigt som noggrannheten i hushållsberäkningar blir bättre.

Östersjön på Lessebo Ljuders Prästgård 1:1

Skogshushållning

Efter stormarna Gudrun och Per förändrades skogstillståndet på förvaltningen vilket innebär att avverkningarna mellan distrikten är olika stora. Skogsvaktardistriktet i öster förnygringsavverkar större arealer än distriktet i söder och väster. Omloppstiden för granskogar på mark med god växtlighet är knappt 70 år och omloppstiden för tallskogar knappa 100 år. Under året har förvaltningen totalt förnygringsavverkat 509 ha och gallrat 1 108 ha. Skogstillståndet och möjliga virkesuttag inför de kommande åren finns framtagna genom de hushållningsberäkningar som är gjorda med programmet Heureka. När förvaltningens skogsbruksplaner är uppdaterade kommer en ny hushållningsberäkning att göras.

Skogsvård

Att snabbt få upp ny skog efter förnygringsavverkningarna är en viktig del av skogsvårdsarbetet. För att få en tillfredställande förnygring markbereds huvuddelen av förnygringsytorna och planteras med förädlade skogsplanter. Under året har totalt 403 ha planterats med markberedning varav 190 ha har höglagts.

Av totalt 818 000 satta plantor var cirka 60 procent gran och cirka 40 procent tall. Den torra sommaren innebar också att 84 ha behövde hjälpplanteras med 120 000 plantor. De flesta plantorna är mekaniskt behandlade med lim och sand för att minska gnaget av snytbagge, så kallade Conniflex-behandlade plantor. Även andra mekaniska skydd, exempelvis papphylsan MultiPro som träs över plantan och ger skydd mot snytbagge och uttorkning, prövas och utvärderas löpande på förvaltningen. Förvaltningen har nu fullt ut ersatt kemiska skydd med mekaniska för att säkra förnygringarna mot snytbaggen. Fördelen med mekaniska skydd är att personal och entreprenörer slipper hantera giftiga kemikalier.

Ungskogsröjningarna behövs för att hålla igång den potentiella produktionen av värdefullt barrvirke. Totalt röjdes 962 ha under året. Andra mer omfattande skogsvårdsåtgärder på förvaltningen är underlöjning före gallring, viltbehandling, vägunderhåll och dikesrensning på fastigheterna. Förvaltningen hade fem brandtillbud under den mycket heta, torra sommaren. Två av dem omfattade cirka 1 ha vardera medan de andra tre var mindre.

Miljö - Skogscertifiering

Miljömärkt virke efterfrågas av konsumenter, både i Sverige och i världen. Växjö stift har skogsbruket miljömärkt i FSC®- och PEFC™-systemen. Arbetet med skogscertifieringen kräver engagerade och kompetenta skogsvaktare och skogsarbetare. Certifieringen innebär att skogen ska skötas och producera råvara på ett miljöriktigt och hållbart sätt. Lite förenklat kan skogscertifieringen sammanfattas i en standard för skogsbruk, en för miljön och en för människan. I skogsbruksstandarden regleras skogs-skötsel och virkesproduktion, i miljöstandarden återfinns hänsyn till växter och djur och i den sociala standarden beaktas arbetsmiljö och relationen till allmänheten.

För att höja kompetensen och utvecklas i arbetet går skogsarbetare och skogsvaktare regelbundet utbildningar. Under våren och hösten har personal på förvaltningen genomgått utbildning i bland annat "Skogsbruksplaner och IT-miljö", "Första hjälpen och hjärt- och lungräddning", "Kulturmiljö och förnygring" och "Vilt och produktion".

Som ett av sex stift är Växjö stift också delägare i företaget Entreprenörcertifiering (ECSkog AB) tillsammans med Södra skog, Mellanskog och Såg i Syd. ECSkog är idag Sveriges största certifieringsparaply för skogsentreprenörer som utför skogsvård och avverkningsarbeten i skogen. Mer än 2 000 medlemmar över hela landet har sitt certifikat genom ECSkog som har sitt säte i Växjö. Målet för företaget är att skogsentreprenörerna ska ha rätt kunskap och genomföra arbetet i skogen på ett miljöriktigt och säkert sätt. Växjö stift sitter med i styrelsen för ECSkog.

Verksamhetens klimatpåverkan

Koldioxid binds i skogen när träden växer. Därför ger en ökad skogsproduktion och användning av skogsprodukter en positiv miljöeffekt. Koldioxid i atmosfären minskar och detta motverkar effekten av utsläpp av växthusgaser. Skogsbruk kan därför betraktas som en klimatfrämjande verksamhet i sig självt.

Kyrkans skogar i stiftet har under året bidragit

till en nettoinlagring av hela 85 215 ton koldioxid. Detta efter att uttaget av skogsprodukter redovisas som ett direktutsläpp av koldioxid, se sammanställningen till höger enligt beräkning av konsult, Monteforesta. I själva verket är koldioxiden bunden i olika produkter under olika lång tid beroende på produktens livslängd. Ett trähus kan till exempel stå i 80 år och binda koldioxid till dess huset renoveras eller rivs. Huvuddelen av produkterna hamnar slutligen som bränsle i energiproduktionen där de inte sällan ersätter olja, vilket i sin tur minskar utsläppen av koldioxid.

Jordbruket

Inom jordbruksförvaltningen fanns vid 2018 års utgång 34 gårdsarrenden och lite drygt 200 sidoarrenden samt ett 100-tal övriga upplåtelser. Arealen utarrenderad mark inom jordbruksförvaltningen uppgår till cirka 5 900 ha.

Under 2018 fick vi uppleva ett år med extremt torrt väder vilket givetvis har påverkat våra arrendatorer väldigt hårt både ekonomiskt och känslomässigt. Något som framkommit vid möte med en del av våra arrendatorer är den stressande känslan av kombinationen mellan långa slaktköer och bristen på foder ute på gårdarna. Troligen kommer torkan under 2018 leda till att man som lantbrukare försöker hålla lite större lager av foder mellan åren än vad som varit brukligt.

En del lantbrukare som har möjlighet att bygga bevattningsdammar kommer troligen göra detta. Rätt utförda bevattningsdammar där vatten från täckdiken eller diken leds in i bevattningsdammen kan även ge goda miljövinster då man kan återcirkulera en del av växtnäringen som annars ibland kommer ut i våra vattendrag under främst vinterhalvåret. När det gäller vatten till människor och djur hade vi inom förvaltningen lyckligtvis inte några fastigheter som stod utan vatten under 2018.

Egendomsnämndens strategi är att ständigt försöka förbättra den långsiktiga avkastningsförmågan på jordbruken. Detta sker genom investeringar i både byggnader, markanläggningar och jordbruksmark på de utvecklingsbara gårdarna. De icke utvecklingsbara gårdarna med låga förväntningsvärden avvecklas vid lämpligt tillfälle.

Utsläpp	ton CO ₂
Skogarnas bindning av CO ₂ genom sin tillväxt	262 515
Uttag av skogsprodukter	-176 374
Avverkningsmaskinernas utsläpp	-811
Skogsvårdsmaskinernas utsläpp	-56
Vägunderhåll utsläpp	-5
Förvaltningspersonalens och egendomsnämnds ledamöternas resor	-54
Nettoeffekt inlagring av	85 215 ton CO₂

Kyrkoreservat

Fastighet	Kyrklig areal (ha)	Karaktär
Älmhult Stenbrohult 2:1*	16	Lövängsrest, Carl von Linnés födelseplats
Hylte Femsjö 2:1	20	Boskog och svampar artbestämda av Elias Fries
Borgholm Högby 4:1	14	Gamla ekar med lång kontinuitet
Jönköping Dreversryd 2:1	5	Kanjon
Växjö Ekåsås 1:1	26	Arnö, naturskog
Växjö Gårdsby 1:1	98	Boskog och lövängsrest
Nybro Högelycke 1:1	2	Gammal tallskog
Summa	181	

*Marken är skänkt till Stiftelsen Linnés Råshult där Växjö stift har två styrelseplatser och Älmhults kommun tre styrelseplatser inklusive ordförandeposten.

Naturresept beslutade av länsstyrelser/kommuner

Fastighet	Kyrklig areal (ha)	Karaktär
Växjö Gårdsby 1:1 (Fylleryd)	175	Friluftsliv
Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1	14	Mad, fågellokal
Växjö Jät 6:3	2	Öar i Åsnen
Tingsryd Linneryd 5:1	74	Tallmo
Växjö Sjösås 1:1	19	Löväng
Gisslaved Villstad 2:4	89	Kulturmiljö, kyrkby
Ljungby Bavraböke 1:1	8	Isälvsavlagringar
Sävsjö Ljunga 3:1	4	Botanisk lokal
Borgholm Böda 1:1	23	Lövskog
Ljungby Grimarp 1:2	204	Mosse
Mörbylånga Vickleby 1:1	555	Alvarsmark
Mörbylånga Smedby 1:1	66	Alvarsmark
Nässjö Barkeryd Prästgård 2:1	13	Mad, fågellokal
Hylte Blängsbo 2:1	0,1	Ö i sjö, fågellokal
Summa	1246,1	

Försäljning av gårdscentra med lite tillhörande mark har under 2018 gjorts på prästlönefastigheten Uppvidinge Granhult 3:1, detta innebär att ett gårdsarrende har avvecklats under 2018.

Under 2018 har det gjorts flera tillköp av jordbruksmark till några utvecklingsbara gårdsarrenden, där ibland:

- Cirka 47 ha åker och cirka 388 ha betesmark/alvarsmark i Vickleby på Öland, denna mark kommer att fastighetsregleras och brukas ihop med prästlönefastigheten Mörbylånga Vickleby 1:1
- Cirka 22 ha åker kring Falåkra i Alvesta kommun, denna mark kommer fastighetsregleras och brukas ihop med prästlönefastigheten Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1.
- Cirka 10 ha åker på Visingsö i Jönköpings kommun, denna mark är fastighetsreglerad och brukas ihop med prästlönefastigheten Jönköping Visingsö Prästgård 1:1.

Ett stort projekt med renovering av både bostad och ekonomibyggnader har slutförts på prästlönefastigheten Växjö Jät 6:3, på prästlönefastigheten Jönköping Visingsö prästgård 1:1 har ett stort projekt med systemtäckdikning färdigställt under 2018. Under året har också rivningar av överloppsbyggnader genomförts på bland annat prästlönefastigheterna Mönsterås Gökhult 1:2, Mönsterås Hedersrum 1:1, Gislaved Nennesmo 9:1 och Ljungby Feringe 1:1.

Under 2018 har byggnation av ett kalvstall påbörjats på prästlönefastigheten Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1.

Ekonomi

Det utdelningsbara resultatet uppgår till knappt 2,4 mnkr. Resultatet blev knappt 1,7 mnkr lägre än budget för 2018. Det finns ett antal anledningar till att resultatet blev lägre än budgeterat, bland annat lite högre avskrivningar, syneavräkningar och högre administrativ kostnad för inhyrd personal.

Under 2018 har bland annat takbyte och byte av värmesystem genomförts på ett antal fastigheter vilket delvis bekostas inom ramen för driftsmedel. En ökning av marknadsvärdena på fastigheterna

bidrar till att taxeringsvärdena stiger. Jordbruksgrensens fastighetsvärden ökar vilket ger en hög totalavkastning men en något lägre direktavkastning.

Med anledning av det stora intresset av att arrendera jordbruksmark ser det positivt ut för jordbruksförvaltningen inom Växjö stift de närmaste åren.

Prästlönefonden

Fondkapitalet ska vara ett verktyg i arbetet med att förbättra och utveckla fastighetsinnehavet. Samtidigt ska det över tid bidra med ett utdelningsbart överskott. Under 2018 har aktiemarknaden varit orolig. Efter flera års förhållandevis stark tillväxt börjar det nu komma indikationer på att världskonjunkturen bromsar in, mycket drivet av faktorer som Brexit och begränsningar i världshandeln. Vi gick in i 2018 med ett visst värde på våra fonder och tillväxten fram till hösten var förhållandevis god, under tidig höst, i sammanband med halvårsbokslutet och prognosen för bokslut 2018, såg utvecklingen ut att vara stabil. Under november och framförallt december föll kurserna kraftigt, mer än 10 % och värdet på prästlönefondens placeringar var vid årets slut lägre än anskaffningsvärdet. Det innebar, med de redovisningsregler som prästlönetillgångar har att följa, att en värdereglering på -7,5 mnkr har belastat resultatet. Efter kostnader för del i den gemensamma administrationen blev det samlade resultatet -0,9 mnkr mot budgeterade 6,5 mnkr.

De bakomliggande faktorerna för kursutvecklingen är av makrokaraktär, det vill säga inte något som kopplar till just våra placeringar. Stigande långa räntor i USA, inbromsande tillväxt i Kina och ökat fokus på begränsningar i frihandeln skapade en oro och många valde att kapitalisera uppgången under året, vilket förstärkte avmattningen runt årsskiftet. Efter flera års uppgångar är de flesta bedömare ense om att kursutvecklingen, tillväxten i världsekonomin, riskerar mattas av. Som ett led i att göra rätt har nämnden sonderat vilka alternativa placeringsformer som står till förfogande genom att bjuda in olika placerare och rådgivare. Nämndens kapitalplaceringsgrupp kommer under våren 2019 gå vidare med detta.

Jakt- och fiskeupplåtelser

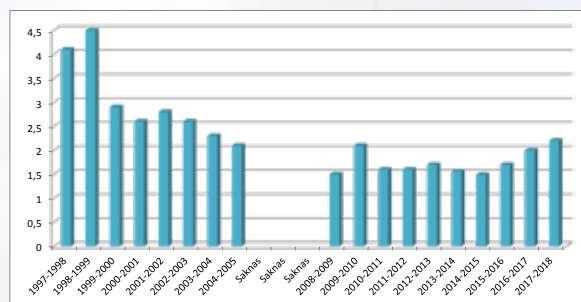
Växjö stift upplåter omkring 400 jaktmarker och som under året inbringade en intäkt på drygt 4,4 mnkr. Avskjutningsrapporter med vildsvinsetablering och observationer av stora rovdjur samlas in årligen, men nytt för 2018 är att förekomsten av dov- och kronhjort har tagits med.

Lokala etableringar av dovhjort har funnits på stiftets marker under en lång tid och numera finns de på 25 procent av markerna. Kronhjortens spridning har ökat de senaste åren och i dagsläget finns kronhjort på 10 procent av stiftets fastigheter men stammen och utbredningen förväntas fortsätta att öka då den har en hög spridningstakt.

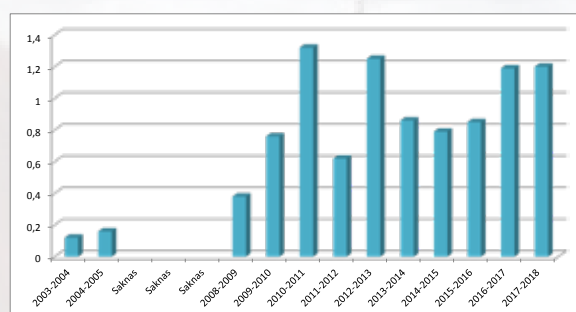
Växjö stift erbjuder fiskeolycka till många inom stiftet med drygt 130 fiskeupplåtelser. Den största delen av fiskearrendena är till en person eller till en familj som arrenderar fiske för husbehov i en insjö eller i ett vattendrag. Att ha möjligheten att kunna tillreda egenfångad fisk eller att ha kräftor på kräftskivan som man fångat själv är för många livskvalitet. Varje fiskevatten är unikt och därför skiljer sig också fiskeupplåtelseerna som även kan vara utarrenderade till allt från pastorat, fiskevårdsföreningar, fiskeklubbar, företag till yrkesfiskare. Fiskeupplåtelser tillsammans med utdelningar från fiskevårdsområden gav drygt 270 tkr i intäkt för 2018.

Utdelning från fiskevårdsområden skedde från Hossmo FVOF söder om Kalmar, Ryssbysjöns FVOF norr om Nässjö och Bolmens FVOF väster om Ljungby.

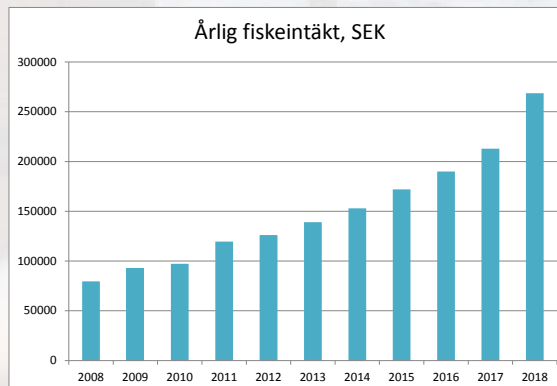
Avskjutning av rådjur/100 ha

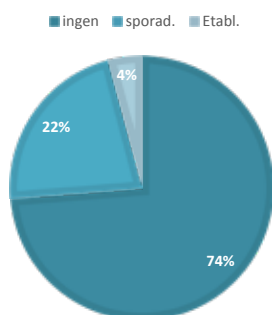
Avskjutning av vildsvin/100 ha

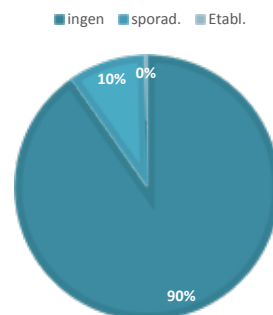
Årlig fiskeintäkt, SEK

FÖREKOMST AV DOVHJORT/ JAKTMARK

FÖREKOMST AV KRONHJORT/ JAKTMARK

Rapphöna. Foto: Carl von Essen

Biotophöjande åtgärder på Öland

Under året har biotophöjande åtgärder genomförts på några av stiftets Ölandsfastigheter. På den nordligaste prästlönefastigheten Böda 1:1 tecknades under våren ett arrendekontrakt med Borgholms kommun som gav kommunen rätt att dämna Bödakanalens utlopp. Detta för att återskapa en översvämningstvåttmark och lagun som kallas Brokhål och som tidigare var bäckens mynningsområde. Åtgärden genomfördes av Sportfiskarna som höll i projektet och blev klart under sommaren. Brokhål ökar nu retentionen av näringsämnen och håller kvar vatten i landskapet med som mest omkring 3 ha stor vattenspegel. Detta kommer förutom att gynna fågellivet främst att gynna gädda men i framtiden även abborre och andra fiskarter som är beroende av dessa miljöer för att kunna leka.

Ett liknande projekt som i Böda är på gång i Arbelunda mar och där prästlönefastigheten Prästudden 1:1 under året träffade en överenskommelse om att ingå med 1 ha vid återställandet av en våttmark på totalt 15 ha.

På sydöstra Öland ligger prästlönefastigheten Hulterstad 8:1. Här i byn och i grannbyarna Alby och Segerstad bedriver H.M. Konungens Jaktklubb ett projekt sedan 2006 för att skapa bättre kycklingöverlevnad för rapphöns. Populationerna av rapphöns har till stora delar slagits ut på grund av det moderna odlingslandskapet och idag finns endast livskraftiga stammar på södra Öland och Gotland. Rapphönan är en bra indikator på att jordbruksmarkerna håller en hög biologisk mångfald.

2017 meddelade stiftet och jordbruksarrendatorn intresse att medverka i projektet. Carl von Essen som är engagerad i rapphönsförvaltningen i HMK Jaktklubb bedömde åkerskanterna ner mot strandängarna som lämpliga för att skapa bra kycklingbiotoper. Det överenskomms att det till 2018 skulle sås in en 6 meter bred remsa med en örtblandning på totalt drygt 500 meter åkerkant på Hulterstad 8:1.

Remsa med örtblandning i åkerkant mot strandängen på Mörbylånga Hulterstad 8:1.

Örtremsan drar till sig ett stort antal insekter som är helt avgörande för att kycklingarna ska klara sitt födointag och det skapar även ett utmärkt skydd. Utsädesblandningen som används består av 25 procent honungsört, 20 procent vitsenap, 20 procent cikoria, 20 procent vitklöver och 15 procent korn eller vete. Blandningen sås glest, varannan sårad så att kycklingarna kan röra sig fritt i grödan. HMK Jaktklubb som håller i projektet ombesörjer att remsorna sås in och för dokumentation samt genomför inventeringar. Totalt i de tre byarna ingår nu hela 12 km örtremsor som skapats i områden som rapphönsen vanligtvis uppehåller sig i.

Inventeringar av rapphönspar utförda 2006–2018 pekar på en positiv utveckling:

År	antal par	par/100 ha
2006	7	1
2007	32	5
2008	72	10
2009	56	8
2010	25	4
2011	9	1,5
2012	5	0,6
2013	19	2,7
2014	27	3,9
2015	36	5,0
2016	44	5,9
2017	58	8,2
2018	53	5,3

Förvaltningsberättelse

Egendomsnämnden får härmed avge redovisning för räkenskapsåret 2018 för Prästlönetillgångar i Växjö stift med organisationsnummer 829502-4189 och säte i Växjö kommun.

Information om verksamheten

Förvaltningsuppdraget

Enligt Lag om Svenska kyrkan har staten beslutat att trossamfundet Svenska kyrkan ska förvalta prästlönetillgångarna och dessa har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas till ändamålet. Förmögenheten ska vara placerad på ett godtagbart sätt.

Enligt kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas av stiftens och i Växjö har stiftsfullmäktige uppdragit åt eigendomsnämnden att ansvara för detta. Stiftsstyrelsen ställer personal till förvaltningens förfogande.

Enligt kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska förvaltas på ett etiskt för-svarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Vinsten från förvaltningen utbetalas med hälften till andelsägande församlingar och pastorat och med hälften till Svenska kyrkans nationella nivå.

Prästlönetillgångarna

Kyrkans markinnehav går tillbaka till 1000-talet. Då gjorde utländska biskopar och tillika missionärer resor till Skandinavien för att kristna vikingarnas ättlingar. Så småningom inskrevs i landskapslagarna att socknen skulle skänka "jord" med "laga hus" till församlingskyrkan innan biskopen kunde inviga kyrkan och tillsätta sockenpräst på prästgården. Kyrkan kom att äga drygt 20 procent av marken i landet. Västerås riksdag 1527 blev emeller-

tid vändpunkten för kyrkan som markägare. Gustav Vasa fick fullmakt att dra in kyrklig egendom till kronan. När reduktionen var avslutad 1550 var klosterväsendet utplånat och kyrkans markägande i stort sett försumbart. Till prästernas försörjning upplät kronan prästboställen och under Karl XI inrättades nya prästtjänster, komministerar åt vilka nya boställen anslogs. Av kronan anslagna egendomar tillfördes successivt och kyrkan kunde vid slutet av 1700-talet bruka ungefär samma markareal som idag, det vill säga cirka 1,5 procent av rikets areal.

Kronan hävdade dock äganderätten till marken, som betecknades som Krono under allmän disposition och ställde den endast till kyrkans förfogande för bestämda kyrkliga ändamål, det vill säga för prästens uppehälle och kyrkans underhåll.

Prästlönetillgångarna betraktas efter år 2000 som självägande stiftelser och är särskilda rättssubjekt. Dessa utgör tillsammans i stiftet en egen juridisk person och har eget organisationsnummer. Fastigheterna benämns prästlönefastigheter och fonderna benämns prästlönefonder och tillsammans utgör de prästlönetillgångar. I Växjö stift utgör prästlönefastigheterna 2,6 procent av den totala landarealen.

Affärsidé och värderingar

SKOGEN

Skogsinnehavet är den viktigaste delen av prästlönetillgångarna i Växjö stift och skogsmarksarealen ska bibehållas på nuvarande nivå, cirka 48 000 ha. Förvaltningen ska vara uthållig och ge god ekonomisk avkastning. Skogsskötseln ska vara aktiv, mål-inriktad och utgå från naturgivna förutsättningar.

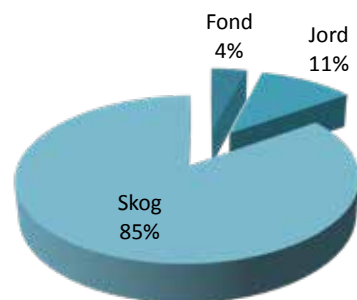
Skogsbruket ska bidra till att skogens biologiska mångfald bevaras, att skogsekosystemens funktioner säkras och att värdefulla kulturmiljöer värnas för framtiden. Vårt skogsbruk ska nå och överträffa de krav som följer av lag och förordning. Skogsbruket på eget markinnehav ska uppfylla kraven i FSC® och PEFC™ skogscertifiering.

Arealer och marknadsvärden 2018-12-31

	Arealer (ha)	Marknadsvärden (mnkr)
Skogsmark	48 378	Skog* 3 227
Impediment	4 124	Jord* 417
Inägor	5 853	Fond 156
Övrig mark	1 737	
Summa	60 092	Summa 3 800

* taxeringsvärde * 1,33

Fördelning av marknadsvärden 2018-12-31

Taxeringsvärden på den förvaltade fasta egendomen, mnkr

Rörelsegren	Skogs- mark	Övrigt på skog	Inägo- mark	Övrigt på jord	Summa
Skog	2 402	25			2 427
Jord			226	87	313
					2 740

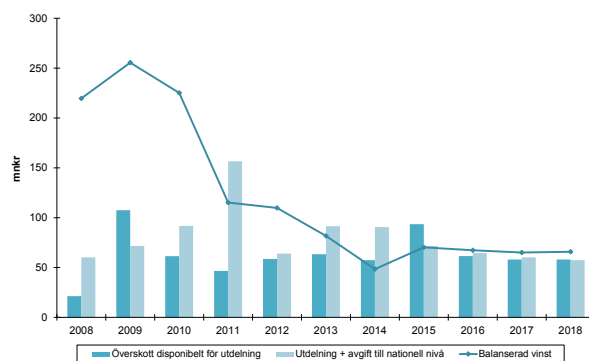
Vinstdisposition

tkr	
Balanserad vinst från föregående år	65 108
Tillkommer disponibelt årsresultat	58 089
Summa	123 197

Vinstmedlen disponeras på följande sätt	
till församlingar och pastorat	28 674
till Svenska kyrkans nationella nivå	28 674
återstående medel överförs i ny räkning	65 849
Summa	123 197

Utdelningen till församlingar och pastorat uppgår till 200 kronor per andel, se bilaga 1

Överskott disponibelt för utdelning, utdelning och balanserad vinst

Effekten av flera stormfällningar som drabbat förvaltningen innebär sänkta virkesförråd i äldre skog och en stor obalans råder mellan åldersklasserna. En betydande andel av skogen består av ungskog med stort löpande skötselbehov utan direktavkastning. Det leder till en utmaning att bibehålla utdelningsnivåerna och förutsätter ett offensivt brukande samtidigt som vi har ett ansvar för kommande generationer och att värna klimat och miljövärden. Vi samverkar med Statens lantbruksuniversitet, Skogforsk och Linnéuniversitetet i ett doktorandprojekt FRAS (Framtidens skogsskötsel i södra Sverige). De åtta doktoranderna kommer att disputera i beståndsanläggning och skötselfrågor kopplat till sydsvenskt skogsbruk och där vi kommer kunna dra nytta av deras resultat. Vi är också en del av flera andra kunskapsbaserade projekt till exempel ”Mera tall” och ”Återvätning av torvmark” som drivs tillsammans med Skogsstyrelsen och som kopplar till en ökad produktion och hållbart brukande

I det pågående planprojektet, uppdatering av skogsbruksplanerna ser vi som väntat ett mycket gott skogstillstånd men också ojämn åldersklassfördelning, det vill säga lägre tillgängliga avverkningstvolymer under cirka en tioårsperiod. För att inom den nya hushållningsplanens ramar kunna ge en god avkastning, under övergångsperioden till de nya skogarna börjar ge ekonomiskt utfall, kommer förvaltningen arbeta mycket aktivt med olika skötselprogram. Successivt som ny beståndsdata och uppdaterade skogsbruksplaner kommer fram uppdaterar vi prognoser och planerar att göra en ny sammanhållen avverkningsberäkning någon gång vintern 2020/2021.

Inom stiftets område finns fortfarande en stark marknad för de produkter vi producerar. Årligen tecknas leveransvirkeskontrakt med cirka 15 olika virkesköpare och minst lika många bjuder på och köper av de avverkningsrätter vi försäljer. Slutavverkningarna säljs företrädesvis som avverkningsrätter medan gallring och övrig avverkning görs i egen regi med leveransvirkesförsäljning. Försäljningstvolymer varierar mellan åren och anpassas till den femåriga hushållningsplanen och konjunkturen.

JORDEN

Förvaltningen av jordbruken ska inriktas mot att ta tillvara de utvecklingsbara gårdarnas avkastningsmöjligheter och investera i dessa med syfte att skapa underlag för aktiva, heltidsinriktade lantbruksföretag. Försäljningen av olönsamma gårdar ska användas som medel att finansiera dessa investeringar och förbättra strukturen på kyrkans fastighetsinnehav. Det ska även finnas möjlighet att både förstärka befintliga, utvecklingsbara företag med mer mark och att investera i nya jordbruksfastigheter.

Ett utvecklingsbart gårdsarrende är ett gårdsarrende som har eller bedöms kunna få en god avkastning. Det finns förutsättningar att till exempel genom investeringar utveckla gårdsarrendet och dess möjlighet att ge god direktavkastning. Stora förändringar sker för jordbruksföretagen, den internationella priskonkurrensen, förändringar i EU-regelverk för lantbruksstöden, olika handelshinder är några av de faktorer som pressar företagandet. Konsekvensen ännu så länge har varit att möta detta med större, effektivare, rationella lantbruksföretag en utveckling som påverkar även jordägarens inriktning och beslut.

Ett utvecklingsbart gårdsarrende bör normalt vara minst ett heltidsföretag. Detta innebär att vid djurhållning prioriteras mjölkproduktion. Investeringen ska oavsett produktionsinriktning kunna bäras till minst 60 procent av den areal som arrenderas av egendomsförvaltningen.

FONDEN

Prästlönefonden ska dels vara ett verktyg i arbetet med att förbättra fastighetsstrukturen, dels över tid ge ett utdelningsbart överskott på minst 3 procent per år utöver inflationen. Kapitalet fördelas på ett kapitalbevarande mandat som ska begränsa eventuella nedgångar till max 10 procent, på ett nordiskt aktiemandat och på ett svenskt räntemandat. Fördelningen mellan mandaten ska normalt vara 50 procent, 30 procent och 20 procent. Sedan 2017 har vi valt att med hänsyn till den låga räntan enbart placera prästlönefonden i en kapitalbevarande fond och en nordisk aktiefond.

Flerårsöversikt, mnkr

	2018	2017	2016	2015	2014
Rörelsens intäkter	119	162	138	202	137
-varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	4	38	11	39	16
Årets resultat	65	99	75	132	73
Förslag till utdelning	57	60	65	72	91
Balansomslutning per bokslutsdag	1 720	1 715	1 680	1 672	1 637

Nyckeltal

Vinstmarginal, %

Skog	58,2	52,7	52,6	42,5	41,6
Jord	44,7	44,6	45,9	49,8	52,4

Direktavkastning, %

Skog	1,9	1,7	1,7	1,3	1,4
Jord	1,3	1,3	1,3	1,4	1,8
Fond	negativ	3,0	1,9	3,2	2,9
Direktavkastning förvaltade tillgångar	1,7	1,7	1,7	1,4	1,5

Totalavkastning, %

Skog	2,5	negativ	1,7	1,3	22,1
Jord	8,6	6,5	0,7	0,8	21,3
Fond	negativ	5,1	4,3	2,7	17,0
Totalavkastning förvaltade tillgångar	2,9	negativ	1,7	1,3	21,7

Marknadsvärden förvaltade tillgångar¹

Skog	3 227	3 205	3 354	3 341	3 333
Jord	417	385	363	361	367
Fond	156	205	198	205	217
Summa marknadsvärde	3 800	3 795	3 916	3 907	3 917

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar. Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

¹ Marknadsvärden för skog och jord beräknas som taxeringsvärde x 1,33.

Den balanserade vinsten ska möjliggöra en effektiv förvaltning och ge förutsättningar för en jämn utdelning till församlingarna.

Andelstal

Församlingarna med egen ekonomi och pastoraten har del i avkastningen från den gemensamma förvaltningen av prästlönetillgångarna i proportion till värdet av de tillgångar som varje församling/pastorat tillförde förvaltningen per den 1 januari 1995. Det totala antalet andelar är 143 371 stycken. Andelstalen är låsta och påverkas inte av köp eller försäljning av fast egendom. Sådana fastighetstransaktioner utgör en omfördelning mellan olika förmögenhetslag inom den totala förmögenhetsmassan. Vid fastighetsförsäljningar övergår tillgångar ur förmögenhetslagen ”jord” eller ”skog” till att bli ”fondmedel”. Motsvarande gäller vid förvärv av fast egendom då ”fondmedel” överförs till ”jord” eller ”skog”.

Etiska riktlinjer för prästlönefonden

Växjö stift ska i sin kapitalförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. Detta innebär att placeringar ska bedömas efter såväl etiska som finansiella aspekter. Förvaltare av prästlönetillgångarnas kapital förväntas välja företag utifrån positiva kriterier. Med det avses företag som i sin verksamhet och/eller med sina varor och tjänster bidrar till hållbar utveckling för såväl miljö som samhälle och människor. Egendomsnämnden ser positivt på företag som erbjuder hållbara och klimatsmarta tjänster och har energieffektiva processer.

En kristen människosyn och det ansvar för andra människors väl som är ett viktigt uttryck för kristen etik motiverar återhållsamhet beträffande placeringar i vissa branscher. I policyn finns därför särskilda krav och restriktioner för placeringar i branscher som relaterar till fossil energi, alkohol, tobak, spel, vapen och pornografi.

Vi följer nationell nivåns etiska placeringsregler.

Barnkonsekvensanalys

Arbetet med barnkonsekvensanalys är implementerat i förvaltningsarbetet. Exempel på aktiviteter är

”Skogen i skolan” en kampanj för skolor som strävar mot mer kunskap om skog och skogsbruk för ungdomar. Förvaltningen arbetar aktivt i ”Skogen i skolans” styrgrupp med att utveckla kampanjarbetet och genom att upplåta mark till skolskogar.

Resultat och ställning

Det utdelningsbara överskottet från förvaltningen av prästlönetillgångarna uppgick 2018 till 58 mnkr (58 mnkr) efter bokslutsdispositioner, värdesäkring, avdrag för realisationsvinster på sålda prästlönefastigheter samt skatt. Resultatet är i princip detsamma som föregående år men 6,5 mnkr högre än budget.

Resultatet från skogsbruket är 5,7 mnkr högre än föregående år, jordbruket 2,3 mnkr, det vill säga samma som 2017 men 1,7 mnkr lägre än budget. Vad som i det större avviker från föregående år är fondens utveckling som lämnar ett negativt resultat på -0,9 mnkr mot föregående års 8,3 mnkr och budgeterade 6,5 mnkr.

Kapitalförvaltningen har de senaste tre åren gett en god avkastning och huvuddelen av värdeutvecklingen i prästlönefonden har tidigare realiserats. Under 2018 har utdelningen blivit 6,6 mnkr men samtidigt har nedskrivningsbehoven enligt vårt regelverk varit -7,5 mnkr. Efter kostnader för förvaltning och administration blir resultatet därför -0,9 mnkr.

Egendomsnämnden föreslår en utdelning på 200 kr/andel i 2018 års bokslut. Med den utdelningen kommer i princip hela det utdelningsbara resultatet delas ut och 0,7 mnkr förs till balanserade vinstmedel. Det betyder att 65,8 mnkr finns som balanserade vinstmedel efter föreslagen utdelning.

Förslaget innebär en utdelning på 28,7 mnkr till församlingar och pastorat och lika mycket går till utjämningsystemet på nationell nivå.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Fastigheter

Större försäljningar:

Lenhovda Granhult 3:1, cirka 10 ha till privatperson

Större tillköp:

Alvesta Skatelövs-Torp 9:1 och Alvesta Sjöby 2:16 mfl, cirka 25 ha från privatpersoner
Mörbylånga Lilla Vickleby 1:1, cirka 441 ha från privatperson
Gnosjö Bondarp 1:7, cirka 75 ha från privatperson
Jönköping Visingsö-Torp 5:14, cirka 10 ha från privatperson

Skogsbruket

Konjunkturen för sågad vara, massa och andra träbaserade produkter har varit enastående under 2018. Industrin har gjort rekordresultat och priserna på vår råvara har varit mycket goda. Den samlade virkesintakten 97,3 mnkr skiljer sig bara 0,5 mnkr från föregående års men då försålades 26 000 m³fub mer än 2018, det ger en fingervisning om vilka goda priser som varit under säsongen. Rörelseresultatet är lägre än det kalkylmässiga då tillväxten inte avverkats utan en förrådställning skett och enligt avverkningsberäkningen kunde cirka 5 000 m³fub avverkats ytterligare. Att avverkningen inte riktigt nått planerade volymer är inget aktivt val utan en konsekvens av att vi fått lägga över resurser på att avverka barkborreskadad skog.

En viss prisavmattning kom i slutet av året och det fanns tecken på en sättning i marknaden med

lägre färdigvarupriser och viss lageruppbyggnad. Rundvirkespriserna backade något inför årsskiftet, mycket styrt av ett utbudsöverskott som lokalt kopplar till de omfattande barkborreangreppen.

Den befarade och troliga barkborreinvasionen med tillhörande skador kommande säsong kylde av marknaden för avverkningsrätter under senhösten. Av förståeliga skäl vill inte köparna köpa rotstående skog som riskerar drabbas av skador om avverkningarna inte sker i närtid. Den rekordvarma och torra sommaren har gett barkborrarna mycket goda föryngringsförutsättningar och kommer med all sannolikhet ge oss mycket arbete, ökade kostnader och lägre virkesvärden 2019, vi har bara sett början av detta under 2018.

Att den samlade avverkningskostnaden är lägre 2018 än föregående år beror på en ökad andel slutavverkning i den egna avverkningen. Kostnadsnivåerna köpta tjänster som avverkning och skogsvård har varit i stort oförändrade under året.

Skogsvårdsaktiviteten har varit lägre än budgeterat, mycket styrt av vädret, brandriskläget gjorde att markberedning och därmed också planeringen blev mindre än planerat. Röjningsaktiviteten stördes av behoven att använda personalen till barkborreinventeringsarbete och planering av avverkningar. Tyvärr har torkan slagit ut delar av föryngringar, men trots allt mindre än befarat, sannolikt under 20 procent. Inte bara årets planteringar fick avgångar utan även planteringar gjorda de senaste två-tre åren drabbades till en del. Delar av dessa avgångar sattes om redan under hösten så planteringskulden inför kommande år är hanterbar.

Jordbruket

Avräkningspriset på mjölk var vid ingången av 2018 i stort detsamma som vid utgången av året men hade en mindre svacka under säsongen. Nötköttpriserna har gått ned under året medan fläskköttpriserna varit stabilare. Det är sannolikt att nötköttpriserna påverkats av den förhållandevis stora utslaktningen som skett på grund av de låga skördenivåerna.

Spannmålspriserna har varit bra men inte kompenserat de stora skördeförluster som är en effekt av torkan, grovfoderpriserna har stigit kraftigt under året av samma skäl.

Genomförda köp och försäljningar

	Inägomark (ha)	Skogsmark (ha)	Andra ägoslag	Total landareal (ha)
Försäljning	11	1	2	14
Köp	96	63	392	551

Prästlönefonden

Det har varit ett svängigt år på börsen med en ore-gelbunden men ändå tydlig kurs upp under första halvåret för att under december falla ner under de kursvärden vi hade i inledningen av 2018. Förväntningarna på en sättning i marknaden som skulle föranledas av en allmän konjunkturavmattning under 2018 kunde ses under senare delen av året. Mycket till följd av höjda räntor på de långa lånen från den amerikanska FED samt en ökad vinsthemtagning hos många placerare. Många orosmoment finns och samverkar med ett bostadsbyggande och en bostadsmarknad som inte riktigt taktar mellan behov och byggande, en lång utdragen osäker process med Brexit, störningar i världshandeln med uppsagda handelsavtal och nya protektionistiska hinder.

Höga energipriser som sänker hushållens köpkraft och fördyrar för tillverkningsindustrin är andra mer konkreta faktorer som påverkat. Utrymmet för stimulanser med räntan som redskap är begränsat då ränteläget redan är mycket lågt, inflationen ligger fortfarande under riksbankens mål så den ger ingen draghjälp. Den svenska kronan har varit mycket svag mot dollarn och euron under året vilket gynnat exportindustrin. Sammantaget finns det krafter som påverkar i olika riktningar och därför kan inte väntas annat än en osäker börs under 2019.

Finansiella instrument

Egendomsnämnden tillämnar ett placeringsreglemente för prästlönefonden som innebär att

- förvaltningen över tiden bör ge minst tre procent årlig avkastning utöver inflationen
  - förvaltningen normalt delas i tre olika mandat vilka är
    - ett nordiskt aktiemandat med normalvikt 30 procent
    - ett kapitalbevarande mandat som ska skydda 90 procent av kapitalet årligen. Underliggande tillgångar är globala aktier, råvaror och svenska räntebärande papper med en genomsnittlig löptid understigande ett år. Normalvikt 50 procent
    - ett svenskt räntemandat med en duration på maximalt 10 år och normalvikt 20 procent
  - avvikelser från normalvikterna kan föranledas av det rådande marknadsläget, av att avkastningen avviker kraftigt från det övergripande avkastningsmålet eller av att man vill reducera kapitalet för en av de underliggande förvaltarna.
  - utvärdering av den totala förvaltningen sker årsvis i förhållande till förvaltningens mål enligt första punkten ovan
- För driftskapitalet gällde 2018 att
- den del som behövs till driften placerades på transaktionskonto
  - att den del som inte omedelbart behövs i driften men som behövs till det närmaste årets utdelning placerades i kyrkkontot och Handelsbanken.
  - mera långsiktiga placeringar i Södra Skogsägarna som insatskapital

Framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Skogsbruk

Arbetet med underlag för den nya avverkningsberäkningen pågår för fullt i skogsbruksplaneprojektet. Misstankarna om lägre virkesförråd i de äldre åldersklasserna besannas successivt allteftersom de nya planerna kommer fram. Virkesförråden är i en stor del av slutavverkningsbestånden lägre än tidigare beräknat. Samtidigt ser vi som väntat att volymerna i yngre och medelålders skog är högre än tidigare uppskattat. Som tidigare nämnt ligger häri en utmaning i att bibehålla utdelningsnivån och det möter vi framförallt med nya skötselplaner.

Den tillfälliga organisationen på tre distrikt fungerar väl och vi ser redan positiva effekter av de nya planläggarnas stöd i den operativa förvaltningen. Kompetensutveckling, ökad flexibilitet och kunskapsuppbyggnad kring förvaltningen och fastigheterna ökar stabiliteten vid förändringar och speciella situationer som nu med barkborrarna. Under året återbesattes en vakant tjänst som skogvaktare, introduktionen har gått bra och vi har möjlighet att köpa extra resurser om läget skulle föranleda ytterligare behov.

En diskussion med flera andra parter kring samverkan med brandberedskap och brandbekämpning initierades under året och förhoppningen är att vara fler att samverka med om vi får nya skogsbränder. Under hösten upphandlades en brandutbildning som genomförs för hela fältorganisationen under april 2019.

Det pågår en sättning av virkespriserna i marknaden som sannolikt delvis är en avspeglning av en allmän avsvälning av konjunkturen. Lokalt påverkar också de stora nödavverkningar som gjorts och kommer påkallas av barkborreangreppen. Utbudet av rundved kommer oavsett marknadens utveckling att bli mycket stort och riskerar ytterligare trycka tillbaka prisbildningen. Som motvikt ökar efterfrågan på träbaserade produkter så behoven av råvara ökar och håller förhoppningsvis mot ett större prisras.

Vädret sommaren 2018 gav optimala förhållanden för en massförökning av granbarkborrar. Från augusti har skadorna på granskogen eskalerat och under hösten övergick i princip alla gallringsresurser till att avverka skadad skog. Vid utgången av 2018 bedömdes läget under kontroll; merparten av fastigheterna var inventerade avseende skador, tillräckliga avverkningsresurser kontrakterade och leveransplaner som rymmer volymerna under våren fanns. Inför kommande säsong är oron stor om angreppet kommer att fortsätta och till och med förvärras. Förvaltningen jobbar efter en strategi och har en planering som fokuserar på att rädda virkesvärde och minska ytterligare spridning.

Lantbruk

Årets torra drabbade lantbruket hårt med minskade intäkter och ökade kostnader. En redan pressad näring drabbas hårt trots statligt stöd som inte på långa vägar täcker kostnadsökningarna. Våra arrenden har hitintills haft en bra attraktionskraft och varit lätta att få arrendatorer till vilket inte är en självklarhet om de ekonomiska förutsättningarna försämras. Förvaltningen arbetar med att förstärka de gårdsarrenden som på sikt bedöms utvecklingsbara, klarar de krav på effektivitet och rationalitet som krävs för ett starkt företagande och successivt utveckla de som inte är bärkraftiga.

Prästlönefond

Trots att fondkapitalet är en förhållandevis liten del av de samlade Prästlönetillgångarna i Växjö stift kan de, vid större börsnedgångar, kraftigt påverka det utdelningsbara resultatet. 2018 innebar börsnedgången ett nedskrivningsbehov på -7,5 mnkr. Årets nedgång är kopplade till makroeffekter, inte till enskilda fondinnehav, utan en sättning i hela aktiemarknaden.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2018	2017
Rörelsens intäkter	3		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	4, 7	115 011	114 402
Intäkter prästlönefond	5	7 066	8 818
Nedskrivning prästlönefond		-7 527	
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		3 626	38 112
Övriga rörelseintäkter		157	214
Förändring av virkeslager		436	103
Summa rörelsens intäkter		118 769	161 648
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-25 672	-29 142
Kostnader för inhyrd personal	6	-14 839	-17 651
Övriga externa kostnader	7, 8	-9 859	-8 943
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		-3 373	-2 851
Övriga rörelsekostnader			
Summa rörelsens kostnader		-53 743	-58 587
Rörelseresultat	3	65 026	103 061
Resultat från finansiella investeringar	9		
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		1 889	1 212
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		150	448
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2	
Resultat efter finansiella poster		67 063	104 721
Bokslutsdispositioner	10	4 500	-1 000
Skatt på årets resultat	11	-6 389	-4 313
ÅRETS RESULTAT		65 175	99 407

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

Årets resultat enligt resultaträkningen	65 175	99 407
Värdesäkring enligt KO 46:11	-3 460	-3 260
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde, enligt KO 46:10	-3 626	-38 112
Årets disponibla resultat	58 089	58 036

Balansräkning

TILLGÅNGAR, tkr	Not	2018 12 31	2017 12 31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Prästlönefastigheter	12	1 370 964	1 330 317
Inventarier	13	12	37
Pågående nyanläggning	14	9 070	4 366
		1 380 046	1 334 719
Finansiella anläggningstillgångar			
Prästlönefondsmedel	15	154 929	197 890
Långfristiga fordringar	16	14 651	13 751
		169 580	211 641
Summa anläggningstillgångar		1 549 626	1 546 360
Omsättningstillgångar			
Varulager			
		2 177	1 740
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		16 909	14 827
Övriga fordringar		11 238	6 619
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	1 501	2 688
		29 648	24 133
Kortfristiga placeringar	18	114 388	126 130
Bank	19	24 487	16 596
Summa omsättningstillgångar		170 699	168 599
SUMMA TILLGÅNGAR		1 720 325	1 714 959

Balansräkning

EGET KAPITAL OCH SKULDER, tkr	Not	2018 12 31	2017 12 31
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Prästlönefastighetskapital		1 376 587	1 334 067
Prästlönefondskapital		162 456	197 890
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		65 108	67 288
Årets disponibla resultat		58 089	58 036
Summa eget kapital		1 662 241	1 657 281
Obeskattade reserver	20	19 700	24 200
Avsättningar			
Avsättning skogsvård		13 916	12 837
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		8 827	5 405
Aktuella skatteskulder		3 190	4 006
Övriga skulder		6 239	5 638
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	6 213	5 593
Summa kortfristiga skulder		24 469	20 641
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 720 325	1 714 959

Eget kapital

Förändring av Eget kapital, tkr

Ingående eget kapital 2017-01-01

Omföring av föregående års resultat
 Köp / försäljning prästlönefastighet, bokfört värde
 Omföring avskrivning fast egendom
 Årets resultat
Avsättning till bundet eget kapital:
 omföring av realisationsresultat fastighet
 värdesäkring enligt KO 46:11
Utdelning
 utdelning till församling / pastorat
 särskild utjämningsavgift till stift / nationell nivå

Eget kapital 2017-12-31

Ingående eget kapital 2018-01-01

Omföring av föregående års resultat
 Köp / försäljning prästlönefastighet, bokfört värde
 Omföring avskrivning fast egendom
 Årets resultat
Avsättning till bundet eget kapital:
 omföring av realisationsresultat fastighet
 värdesäkring enligt KO 46:11
Utdelning
 till församling / pastorat
 till nationell nivå

Eget kapital 2018-12-31

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	
	Prästlöne- fastighets- kapital	Prästlöne- fonds- kapital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat
Ingående eget kapital 2017-01-01	1 297 759	192 827	70 301	61 504
Omföring av föregående års resultat			61 504	-61 504
Köp / försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	39 135	-39 135		
Omföring avskrivning fast egendom	-2 826	2 826		
Årets resultat				99 407
<i>Avsättning till bundet eget kapital:</i>				
omföring av realisationsresultat fastighet		38 112		-38 112
värdesäkring enligt KO 46:11		3 260		-3 260
<i>Utdelning</i>				
utdelning till församling / pastorat			-32 258	
särskild utjämningsavgift till stift / nationell nivå			-32 258	
Eget kapital 2017-12-31	1 334 067	197 890	67 288	58 036
Ingående eget kapital 2018-01-01	1 334 067	197 890	67 288	58 036
Omföring av föregående års resultat			58 036	-58 036
Köp / försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	45 868	-45 868		
Omföring avskrivning fast egendom	-3 349	3 349		
Årets resultat				65 175
<i>Avsättning till bundet eget kapital:</i>				
omföring av realisationsresultat fastighet		3 626		-3 626
värdesäkring enligt KO 46:11		3 460		-3 460
<i>Utdelning</i>				
till församling / pastorat			-30 108	
till nationell nivå			-30 108	
Eget kapital 2018-12-31	1 376 587	162 456	65 108	58 089

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		67 063	104 721
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar		3 373	2 851
Ökning av avsättning		1 079	1 811
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar		-4 040	-40 360
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet		7 527	
		75 002	69 022
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet		-6 389	-4 313
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		68 613	64 709
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Ökning av varulager		-436	-103
Ökning / minskning av kortfristiga fordringar		-5 515	9 927
Ökning / minskning av kortfristiga skulder		3 828	-2 496
Kassaflöde från den löpande verksamheten		66 490	72 036
Investeringsverksamheten (driften)			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-2 831	-615
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-1 000	-650
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		100	100
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-3 732	-1 165
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		0	0
Amortering av lån		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0
Prästlönetillgångar			
<i>Prästlönefastigheter</i>			
Förvärv av prästlönefastigheter		-45 987	-44 398
Försäljning av prästlönefastigheter		3 745	43 374
<i>Prästlönefondsmedel</i>			
Förvärv av värdepapper		7 914	-94 987
Försäljning av värdepapper		27 935	92 173
Minskning av övriga medel		0	0
Kassaflöde från prästlönetillgångar		-6 394	-3 838
Kassaflöde före utdelning		56 365	67 033
Utdelning till församlingar / pastorat och stift / nationell nivå		-60 216	-64 517
Årets kassaflöde		-3 851	2 516
Likvida medel vid årets början		142 726	140 210
Likvida medel vid årets slut	22	138 875	142 726

Tilläggsupplysningar

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper

Prästlönetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande: Leveransvirke, avverkningsuppdrag och leveransrotköp: i den period virket inmåtts. Rotposter: vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande: Arrende- och hyresintäkter: i den period uthyrningen avser. Ränteintäkter: i enlighet med effektiv avkastning. Erhållen utdelning: när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker. Bidrag: Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönetillgångarna beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen. Uppskjutna skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning-

en det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 delades vissa av prästlönetillgångarnas materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, uttrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Markanläggningar	10-25 år
Byggnader	20-40 år
Byggnadsinventarier	15-20 år
Markinventarier	10-20 år
Övriga inventarier	5-15 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönstillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönstillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel – Övriga långfristiga värdepappersinnehav.

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltd tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönstillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaltd prästlönstillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskaptal och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskaptal.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Eventualförpliktelse

En eventualförpliktelse är:

- en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och

vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser som inte ligger inom prästlönetillgångarnas kontroll, inträffat eller uteblir eller - en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning på sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Vid upprättandet av årsredovisningen krävs att kvalificerade uppskattningar och bedömningar görs för redovisningsändamål. Dessa kan påverka såväl resultaträkning och balansräkning som tilläggsinformation som lämnas i de finansiella rapporterna. Dessutom görs bedömningar vid tillämpningen av aktuella redovisningsprinciper. Uppskattningar och bedömningar spelar en viktig roll vid:

Värdering av kundfordringar

Värdering av osäkra kundfordringar sker individuellt baserat på bedömd betalningsförmåga.

Bedömd nyttjandeperiod för materiella anläggningstillgångar

De antaganden som gjorts avseende ekonomisk livslängd per anläggningstyp framgår under avsnitt ”Materiella anläggningstillgångar”. Bedömningen sker med utgångspunkt från den erfarenhet egendomsnämnden har av liknande tillgångar och den tänkta användningen i verksamheten.

Värdering av uppskjuten skattefordran

När prästlönetillgångarna blev skattskyldiga för avkastningen på jord och skog 2010 erhöll de marknadsvärdet på samtliga fastigheter som skattemässigt värde. Det bokförda värdet förändrades dock inte. Detta innebär att prästlönetillgångarna har ett betydligt högre underlag för skattemässiga avskrivningar och skogsavdrag än vad som finns bokfört. Eftersom prästlönetillgångarna inte beskattas vid avyttring av fastigheter och inte heller behöver återföra gjorda skogs- och värdeminskningsskogsavdrag (RÅ 2006 ref. 52) kommer de skattemässiga avdragen aldrig att behöva återföras till beskattning.

Skillnaden mellan de skattemässiga värdena och de bokförda värdena innebär därmed att det finns en sådan framtida avdragsmöjlighet som inte återspeglas i bokföringen och som utgör en temporär skillnad. Denna framtida avdragsmöjlighet ska återspeglas i redovisningen såsom en uppskjuten skattefordran och ska utgöra 22 procent av den temporära skillnaden.

I Prästlönetillgångar i Växjö stift återfinnes det potentiellt uppskjutna skattefordringar avseende följande temporära skillnader:

1. Temporär skillnad mellan bokfört- och skattemässigt

värde för byggnader och markanläggningar. Den temporära skillnaden uppgår till 26 956 tkr och den uppskjutna skattefordran skulle då bli 5 930 tkr.

2. Temporär skillnad kopplad till substansminskningsavdrag och denna uppgår till 6 432 tkr och den uppskjutna skattefordran skulle då bli 1 415 tkr.
3. Temporär skillnad mellan de bokföringsmässiga och skattemässiga ingångsvärdena avseende skogsmark per 2010 då prästlönetillgångarna blev skattskyldiga. Denna temporära skillnad uppgår till cirka 832 360 tkr. Den uppskjutna skattefordran avseende denna temporära skillnad är kopplad till möjligheten att yrka framtida skogsavdrag och det är endast den del som avser skillnaden vid övergången till skattskyldigheten som det är möjligt att redovisa en uppskjuten skattefordran för. Skogsavdragsutrymmet vid detta övergångstillfälle uppgår till 25 procent av de 832 360 tkr vilket är 208 090 tkr med en potentiell uppskjuten skattefordran om 45 779 tkr. Totalt skogsavdragsutrymme per 2018-12-31 utgör 510 282 tkr men det är således endast de 208 090 tkr som kvalificerar sig som underlag för bokföringen av en potentiell uppskjuten skattefordran.

Egendomsnämndens bedömning är dock att någon uppskjuten skattefordran inte bör redovisas. Anledningen till detta är att egendomsnämnden uppfattat att det finnas en osäkerhet kring om skillnaden är temporär eller permanent men framförallt att det enligt egendomsnämndens bedömning finns en osäkerhet kring huruvida de skattemässiga avdragen kommer att vara möjliga att utnyttja. Mot bakgrund av denna osäkerhet och risken för att värdet av en bokförd skattefordran senare skulle behöva skrivas ner utan att de skattemässiga avdragen kunnat utnyttjas har egendomsnämnden bedömt att det inte är lämpligt att redovisa någon skattefordran.

Förekomsten av eventualförpliktelser

Prästlönetillgångar i Växjö stift är avtalspart i ett flertal avtal av varierande karaktär. Avtalens komplexitet kan vara av varierande karaktär och prästlönetillgångar är då, av naturliga skäl, exponerade för större risker som negativt kan påverka verksamheten. Prästlönetillgångarnas ledning utför löpande uppskattningar och bedömningar avseende ingångna avtal för att bedöma prästlönetillgångarnas riskexponering och risken för att ingångna avtal kan leda till ett utflöde av resurser för prästlönetillgångarna.

Not 3 Information om oberoende rörelsegrenar

Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande	2018	2017
Skog	103 912	103 744
Jord	11 692	10 975
Fond	-461	8 818
Realisationsresultat vid avyttring av fastigheter	3 626	38 112
	118 769	161 648

Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande	2018	2017
Skog	61 258	88 181
- varav realisationsresultat vid avyttring anläggningstillgång	(1 329)	(33 977)
Jord	4 649	6 608
- varav realisationsresultat vid avyttring anläggningstillgång	(2 297)	(4 135)
Fond	-881	8 272
- varav realisationsresultat vid avyttring anläggningstillgång	(414)	(2 249)
Summa rörelseresultat	65 026	103 061
varav realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	(4 040)	(40 360)

Not 4 Nettoomsättning

Nettoomsättning prästlönefastigheter	2018	2017
<i>Intäkter skog</i>		
Rotposter	46 805	37 081
Leveransvirke	50 471	60 986
Jaktupplåtelse	3 952	3 867
Övriga intäkter	2 139	1 538
	103 367	103 473
<i>Intäkter jord</i>		
Jordbruksarrenden	10 503	9 793
Övriga intäkter	1 141	1 136
	11 644	10 929
Nettoomsättning	115 011	114 402

Not 5 Intäkter prästlönefond

	2018	2017
Utdelningar	6 651	6 569
Realisationsresultat vid försäljningar	414	2 249
	7 066	8 818

Not 6 Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 24,6 heltidstjänster (26,3 heltidstjänster).

Not 7 Operationella leasingavtal

	2018	2017
Framtida minimileasavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	56	56
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	14	70
Förfaller till betalning senare än fem år	—	—

Under perioden kostnadsförda leasingavgifter 60 126

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av hyrda inventarier och lokaler. Storleken på framtida leasingavgifter redovisas till nominellt belopp. Bilar leasas på tre år med möjlighet till utköp.

	2018	2017
Framtida minimileasavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	9 638	9 423
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	20 536	26 059
Förfaller till betalning senare än fem år	115	535

Under perioden erhållna leasingavgifter 17 316 15 892

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrende och upplåtelse av jakt.

Not 8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2018	2017
<i>Kvalificerade revisorer</i>		
PwC		
Revisionsuppdrag	94	116
Övriga tjänster		6
	94	122

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppdrag som enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppdrag.

Not 9 Resultat från finansiella investeringar

	2018	2017
<i>Resultat från finansiella anläggningstillgångar</i>		
Utdelning	1 889	1 212
<i>Övriga ränteintäkter och liknande poster</i>		
Räntor	149	448

Not 10 Bokslutsdispositioner

	2018	2017
Förändring av periodiseringsfond	4 500	-1 000

Not 11 Skatt på årets resultat

	2018	2017
Aktuell skatt	-6 389	-4 313
Redovisat resultat, i skattepliktig verksamhet, före skatt	68 733	57 780
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	-15 121	-12 712
Ej avdragsgilla kostnader	-27	-8
Skogsavdrag	8 479	8 103
Substansminskningsavdrag	80	109
Skattemässiga avskrivningar	205	177
Ej bokförda avdragsgilla kostnader	14	37
Schablonränta på periodiseringsfond	-19	-18
Redovisad skattekostnad	-6 389	-4 313

Not 12 Prästlönefastigheter

	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	1 354 903	1 318 519
Inköp och investeringar under året	44 114	42 032
Försäljningar och utrangeringar	-200	-5 648
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 398 817	1 354 903
Ingående avskrivningar	-24 586	-22 145
Försäljningar och utrangeringar	81	385
Årets avskrivningar	-3 349	-2 826
Utgående ackumulerade avskrivningar	-27 854	-24 586
Utgående bokfört värde	1 370 964	1 330 317
Taxeringsvärden		
Mark	2 664 000	2 625 000
Byggnader	76 000	75 000
	2 740 000	2 700 000

Not 15 Prästlönefondsmedel

	Anskaffningsvärde		Bokfört värde		Marknadsvärde bokslutsdag	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Noterad aktiefond	34 000	191 654	31 220	191 654	31 220	198 458
Noterad räntefond	128 206	5 985	123 459	5 985	123 459	5 985
Onoterade värdepappersinnehav	250	250	250	250		
Övriga placeringar		1		1		
Summa prästlönefondsplaceringar	162 456	197 890	154 929	197 890		
Förändring prästlönefondsmedel						
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden			197 890	192 827		
Investeringar under året			10 553	49 460		
Försäljningar / avyttringar			-45 987	-44 398		
Nedskrivning			- 7 257			
Utgående bokfört värde			154 929	197 890		

Not 12 forts.

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokförings- skyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknad marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden. Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag. Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

Not 13 Inventarier

	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	2 084	2 101
Försäljningar och utrangeringar	-60	-18
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 024	2 084
Ingående avskrivningar	2 047	2 040
Försäljningar och utrangeringar	-60	-18
Årets avskrivningar	25	25
Utgående ackumulerade avskrivningar	2 012	2 047
Utgående bokfört värde	12	37

Not 14 Pågående nyanläggning avseende materiella anläggningstillgångar

	2018	2017
Ingående balans	4 366	1 385
Utgifter under året	14 499	5 681
Under året färdigställda tillgångar	-9 794	-2 700
Utgående balans	9 070	4 366

Pågående nyanläggning avser bland annat nytt kalvstall på Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1 och projektet Uppdatering skogsbruksplaner.

Färdigställt under året är två stora projekt avseende renovering av bostad och ekonomibyggnader på Växjö Jät 6:3 och systemtäckdikning på Jönköping Visingsö Prästgård 1:1. Det har också genomförts ett antal rivningar av överloppsbyggnader.

Not 16 Långfristiga fordringar

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	16 751	16 201
Tillkommande fordringar	1 000	650
Amorteringar, avgående fordringar	-100	-100
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 651	16 751
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-3 000	-3 000
Utgående bokfört värde	14 651	13 751

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2018	2017
Leveransvirke	932	1 432
Försäkringspremier	312	756
Upplupna ränteintäkter	50	383
Övriga poster	207	117
	1 501	2 688

Not 18 Värdepappersinnehav

	Anskaffningsvärde		Bokfört värde	
	2018	2017	2018	2017
<i>Kortfristiga placeringar</i>				
Noterad räntefond	34 386	31 130	34 386	31 130
Övriga kortfristiga placeringar	80 002	95 000	80 002	95 000
Summa värdepappersinnehav	114 388	126 130	114 388	126 130

Not 19 Bank

Av behållningen på bank utgör 17 369 tkr (11 740 tkr) behållning på det så kallade kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Not 20 Obeskattade reserver

	2018	2017
Periodiseringsfond	19 700	24 200

Not 21 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2018	2017
Förutbetalda arrendeintäkter	5 445	5 067
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	768	526
	6 213	5 593

Not 22 Likvida medel

	2018	2017
<i>Specifikation av likvida medel vid årets slut</i>		
Bank	24 487	16 596
Kortfristiga placeringar	114 388	126 130
	138 875	142 726

Not 23 Eventualförpliktelser

Prästlönetillgångar i Växjö stift har ingått avtal gällande eventuell lösen av arrendators tillgångar. Avtalet är tecknat 2012, gäller till och med 2023-03-14 och omfattar 2,3 mnkr. Åtagandet minskar med 232 tkr per år och 2018-12-31 återstår 1,2 mnkr.

Not 24 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Per balansdagen 2018-12-31 fanns ett nedskrivningsbehov av prästlönefondmedlens värde. Placeringarnas värdeutveckling under januari och februari 2018 var positiv och två månader efter räkenskapsårets utgång överstiger marknadsvärdet anskaffningsvärdet med cirka 8 mnkr.

Underskrifter

Vi försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av Växjö stifts prästlönetillgångars ställning och resultat samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av prästlönetillgångarnas verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som prästlönetillgångarna står inför.

Växjö 2019-04-08

Ulf Carlsson
ordförande

Kenneth Åberg

Bengt Arvidsson

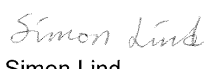
Evy Annér

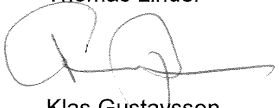
Nils Grönqvist

Thomas Linder

Simon Lind

Klas Gustavsson
chef enheten för egendomsförvaltning

Vår revisionsberättelse har lämnats 2019-04-29

Peter Bengtsson

Ingrid Jensen

Göran Kannerby

Per Hansson

Mats Angslycke
auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Växjö stift, avseende Prästlönetillgångarna i Växjö stift, org.nr 829502-4189

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prästlönetillgångar i Växjö stift för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångar i Växjö stifts finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den icke-auktoriserade revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftet, enligt god revisorsd i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är egendomsnämnden, som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden, som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av Prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om tillämpligt organ avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett stift inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den icke-auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Prästlönetillgångar i Växjö stift för år 2018.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisionsssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltningen av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av Egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftet.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Jönköping den 29 april 2019

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Mats Angslycke
Auktoriserad revisor

Växjö den 29 april 2019

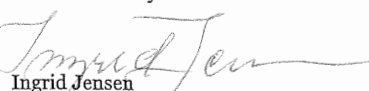
Peter Bengtsson

Per Hansson

Göran Kannerby

Ingrid Jensen

Utdelning av vinstmedel

Belopp i kr

Utdelning av vinstmedel 2019 till församlingar / pastorat och till Svenska kyrkans nationella nivå.
Utdelningen till församlingar och pastorat uppgår till 200 kronor per andel.

Församling / pastorat	Andelar	Utdelning	Församling / pastorat	Andelar	Utdelning
Växjö	19 295	3 859 000	Rydaholm	1 067	213 400
Tingsryd	5 340	1 068 000	Voxtorp	1 122	224 400
Lessebo - Hovmantorp	1 364	272 800	Värnamo	3 146	629 200
Uppvidinge	7 429	1 485 800	Skillingaryd	3 121	624 200
Göteryd	3 306	661 200	Byarum	1 348	269 600
Traryd - Hinneryd	2 607	521 400	Vetlanda	12 459	2 491 800
Markaryd	465	93 000	Sävsjö	4 555	911 000
Berga	1 961	392 200	Nässjö	4 288	857 600
Ryssby	2 444	488 800	Kalmar	89	17 800
Södra Ljunga	2 231	446 200	Dörby - Hossmo	507	101 400
Ljungby	4 110	822 000	Ryssby - Åby	1 325	265 000
Skatelöv	389	77 800	Förlösa - Kläckeberga	369	73 800
Virestad - Härlunda	1 952	390 400	Södermöre	3 087	617 400
Moheda	1 621	324 200	Södra Öland	2 928	585 600
Alvesta	2 557	511 400	Norra Öland	2 863	572 600
Vislanda - Blädinge	1 221	244 200	Ålem	562	112 400
Stenbrohult	936	187 200	Mönsterås - Fliseryd	712	142 400
Jönköping	1 460	292 000	Döderhult	1 972	394 400
Rogberga - Öggestorp	1 024	204 800	Högsby	2 125	425 000
Bankeryd	402	80 400	Torsås	678	135 600
Norrahammar	708	141 600	Emmaboda	3 965	793 000
Barnarp - Ödestugu	1 982	396 400	Nybro	6 357	1 271 400
Gränna - Visingsö	846	169 200			
Skärstad - Ölmostad	922	184 400	Församling / pastorat	143 371	28 674 200
Lekeryd	1 508	301 600			
Huskvarna	450	90 000	Svenska kyrkans nationella nivå		28 674 200
Forshedabygden	1 691	338 200			
Gislaved	6 258	1 251 600			
Gnosjö	3 154	630 800	Totalt utbetalas		57 348 400
Bredaryd	1 166	233 200			
Hyltebruk	3 927	785 400			

”Ingeborgs håla” på Markaryd Bråthult 3:1

Egendomsnämnden och egendomsförvaltningen

Egendomsnämndens ledamöter valda för perioden 2018-2021

ORDINARIE

Ulf Carlsson , ordf	070-347 97 72
Kenneth Åberg , 1:e vice	072-060 60 92
Bengt Arvidsson , 2:e vice	070-630 39 12
Evy Annér	070-582 13 35
Nils Grönqvist	070-512 56 41
Thomas Linder	0480-47 32 88 bost, 0480-45 03 63 arb
Simon Lind	076-844 64 41

ERSÄTTARE

Lars-Ivan Petersson	070-582 20 30
Göran Wiegert	070-571 21 23
Åsa Felix Everbrand	073-094 41 09
Johan Hilding	070-574 05 82
Magnus Ahlström	070-890 90 48
Katarina Åkesson	070-859 71 35
Bert-Åke Näslund	070-766 27 74

Revisorer valda för mandatperioden 2018-2021

Peter Bengtsson, Växjö, ordf **Göran Kannerby**, Växjö
Ingrid Jensen, Emmaboda **Per Hansson**, Jönköping

Registrerat revisionsbolag valt för 2015-2018

Förvaltnings- och revisionsgranskning utförs av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB under ledning av auktoriserad revisor.

Personal som arbetar med förvaltningsfrågor

Klas Gustavsson , chef, enheten för egendomsförvaltning	0470-77 38 09	klas.gustavsson@svenskakyrkan.se
Mattias Magnusson , specialist inom skog och miljö	0470-77 38 72	mattias.magnusson@svenskakyrkan.se
Per-Wilhelm Siwertsson , specialist inom mark- och fastighetsförvaltning	0470-77 38 76	p-w.siwertsson@svenskakyrkan.se
Anette Lindahl , ekonom	0470-77 38 74	anette.lindahl@svenskakyrkan.se
Ann-Cristin Strand , stiftsjurist	0470-77 38 45	ann-cristin.strand@svenskakyrkan.se
Agneta Wirstedt , registrator	0470-77 38 70	agneta.wirstedt@svenskakyrkan.se
Ola Karlsson , jordbruksförvaltare	0470-77 38 75	ola.karlsson@svenskakyrkan.se
Konrad Rosander , skogvaktare	0470-77 38 78	konrad.rosander@svenskakyrkan.se
Göran Hedlund , skogvaktare	0470-77 37 83	goran.hedlund@svenskakyrkan.se

DISTRIKT

STIFTSSKOGVAKTARE

Växjö	Sten Strömberg	0470-77 37 72	sten.stromberg@svenskakyrkan.se
Nybro	Björn Engdahl	0470-77 37 77	bjorn.engdahl@svenskakyrkan.se
Värnamo	Daniel Karlsson	0470-77 37 85	daniel.k.karlsson@svenskakyrkan.se
	Lars Bengtsson, vik	0470-77 37 91	lars.bengtsson@svenskakyrkan.se
Sävsjö	Vakant		

Ordförklaringar

Blädning Gallringsåtgärd där ett bestånd av träd i olika ålder är målet.

Bonitet Ett bestånds virkes-producerande förmåga.

Bundet eget kapital Prästlönefastighet eller kapital i prästlönefonden som tillskjutits av pastoraten 1995. Likvider från försäljningar av fastigheter, ersättningar från täkter samt årlig kompensation för inflationen. Det bundna kapitalet kan inte delas ut.

Fakultativ frivillig, valfri

FRAS framtidens skogsskötsel i södra Sverige - forskningsprojekt i regi av Sveriges lantbruksuniversitet.

Fritt eget kapital Årets resultat och balanserat resultat. Det fria kapitalet kan delas ut.

FSC® Forest Stewardship Council. System för miljömärkning av skogsbruk.

Föryngringsavverkning/ Slutavverkning Avverkning av äldre skog som följs av plantering eller självsådd från fröträd.

Gallring Beståndsvårdande utglesning av träd där gagnvirke tillvaratas.

Grot sortiment som består av grenar och toppar som tas ut efter slutavverkning.

Gårdsarrende Jordbruksarrende med bostad.

ha Hektar, 100 x 100 m

Impediment Mark som producerar mindre än 1 m³sk/ha och år.

KUSK Kvalitetsuppföljning slutavverkning Svenska kyrkan.

Kyrkoreservat Mark som kyrkan frivilligt avsatt till naturvårds-ändamål.

m³fub Kubikmeter fast mått under bark. Anger verklig virkesvolym under bark utom grenar och topp samt övrigt spill.

m³sk Skogskubikmeter, trädets volym inklusive topp och bark ovan stubbskärr.

mnrk Miljoner kronor

Massaved Virkessortiment avsett för framställning av pappersmassa.

Naturresevat Mark avsatt av staten till naturvårds-ändamål, markägaren har vanligen fått ekonomisk ersättning.

PEFC™ Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes. System för miljömärkning av skogsbruk.

Produktiv skogsmark Skogsmark som producerar minst 1 m³sk per ha och år.

Retention Kvarhållning/kvarstannande

Sidoarrende Jordbruksarrende utan bostad.

Skogsvård Åtgärder för återbeskogning och skötsel av ungskogar.

Skogsvårdsskuld/Återbeskogningskuld Kostnader för ej utförda åtgärder, för föryngring och återbeskogning efter avslutad slutavverkning, som krävs enligt skogsvårdslagen.

Timmer Virkessortiment avsett att sågas till plank och brädor.

tkr tusen kronor

Under 2018 och 2019, då skogsbruksplanerna uppdateras, arbetar vi i tre distrikt där Sävsjö distrikt förvaltas av övriga distrikt.

Karta över Växjö stift

med distriktsindelning